

Vakklas camera/licht

In het tweede jaar van de opleiding wordt door praktijkgerichte en begeleide oefeningen verder ingegaan op de samenwerking met studenten van de andere vakklassen. De technische en inhoudelijke kennis wordt ontwikkeld en er wordt veel aandacht besteed aan samenwerking en communicatie.

Samen met de andere vakklassen worden er theorielessen georganiseerd.

Het derde jaar staat in het teken van de derdejaars oefeningen waarbij je in diverse functies (camera, camera-assistent, licht, lichtassistent) aan meewerkt. Aan het begin van het studiejaar volgen alle derdejaars studenten het zgn. commercialblok. Vóór aanvang en na afloop van de opnameperiode van de derdejaars producties vinden er lessen en workshops plaats zoals een workshop grip, decoupage, licht op locatie, docu-découpage (samen met de regieklass), film noir, algemene cameratheorie en de workshop postproductie. Ook schrijven de studenten een scriptie en vindt er een (buitenlandse) excursie plaats.

Daarnaast werken de derdejaars studenten in assistent-functies mee aan de eindexamenproducties. De stageperiode volgt aan het einde van het derde studiejaar.

In het vierde jaar spelen de eindexamenprojecten een cruciale rol. Daarnaast vindt aan het eind van het jaar binnen de vakklas een commercialoefening plaats en gaan de studenten op excursie.

Vanaf het eerste jaar zul je als camerastudent benaderd worden voor assistent-functies in de praktijk. Je kunt hier alleen aan deelnemen als de projecten het reguliere onderwijs en de filmacademieoefeningen niet in de weg zitten. Houd bij het maken van afspraken in de gaten dat de academieplanningen niet voor 100% kunnen vaststaan vanwege calamiteiten. Het weer kan tegenzitten, de actrice kan ziek worden en ga zo maar door. Er zijn altijd omstandigheden waardoor moet worden afgeweken van de oorspronkelijke planning. Academieverplichtingen gaan altijd vóór buitenschoolse afspraken, hoe zinnig de docenten het ook vinden dat je al tijdens je studie contacten opbouwt met de beroepspraktijk.

Studenten camera moeten over alle gevolgde lessen en workshops een verslag schrijven. Voorafgaand aan alle oefeningen, lessen en workshops ontvangen de studenten richtlijnen en deadlines van de onderwijscoördinator of van de betrokken docent.

studieleider Dirk Teenstra

onderwijscoördinator Anita Smit

docent Raymond Grégoire

vakdocent fotografie Bert Teunisse

praktijkdocent camera en reservering apparatuur Pepijn Kortbeek

vakklassesecretariaat en –organisatie Karin van den Heuvel

gastdocenten en coaches Rolf Dekens, Menno Westendorp, Philippe Vié, Rutger Storm, Mick van Rossum, Cees Samsom, Joost van Herwijnen, Jacques Vereecken, Taco Arts, Bas Pinkse, René Höcker, Edwin Verstegen, Paul Wilens, Daan de Boer, Danny van Deventer, Jaap Veldhoen, Daniel Bouquet, Lennert Hillege, Daan Nieuwenhuijs, Coen Stroeve, Piotr Kukla, Ton Peters e.a.

derde jaar camera/licht

Het derde jaar staat in het teken van het vervaardigen van de derdejaars oefeningen. Aan het begin van het studiejaar en na afloop van de opnames van de derdejaars oefeningen wordt een aantal korte gespecialiseerde workshops aangeboden en krijg je een aantal opdrachten te maken. In het derde jaar schrijf je tevens een scriptie.

Je kunt starten met de stageperiode indien er geen hulp meer nodig is voor het draaien van de derde- en vierdejaars producties en als je aan alle achterstallige verplichtingen hebt voldaan.

onderwijsprogramma derde jaar camera/licht

01 | algemene theorie | 8 ec | [theorie](#)

• algemene theorie | [filmanalyse II](#) | 2 ec

doel

Aan de hand van beschouwingen over films uit heden en verleden en over de maatschappelijk-culturele context waarin deze films gerealiseerd en gereciperd worden, vergroten de studenten hun inzicht in de wisselwerking tussen film en samenleving en uiteindelijk hun inzicht in de betreffende films. Het betreft hier zowel de fictiefilm als de documentaire film.

inhoud

Een reeks lessen waarin verschillende fictie- en documentaire films zullen worden beschouwd vanuit verschillende invalshoeken, die te maken hebben met de rol en het functioneren van de film in de samenleving. Soms staat hierbij de samenleving centraal, dan weer de film. Soms dient de visie van de beschouwer als invalshoek, dan weer de visie van de filmmaker (die immers altijd zowel een filmisch als een levensbeschouwelijk statement uitdraagt). Fragmenten zullen worden gebruikt ter illustratie van het betoog.

docent Ernie Tee en gastdocenten

periode week 39, 40, 41, 44, 45, 46

toetsing Aan deze lessenreeks is een schriftelijke opdracht verbonden. Studenten analyseren zelf een film (fictie of documentaire) en de context ervan, en schrijven een paper over hun bevindingen.

onderwijsvorm hoor- en kijkcollege en opdracht

competenties 2, 8, 9, 10, 11

toetsing en normen voor behalen ec's

- 80% aanwezigheid;
- een positieve beoordeling van actieve deelname [O/V];
- een voldoende resultaat voor de opdracht [$> 5,5$].

• algemene theorie | [genres II](#) | 2 ec

leerdoel

Het verwerven van inzicht in de verschillende genres op het gebied van fictie en van documentaire.

inhoud

Op het gebied van fictie zal aandacht besteed worden aan het thriller-genre. Welke zijn de specifieke eigenschappen van het genre thriller als het gaat om regie, scenario, cameravoering en decoupage, geluid, montage enzovoort? Aan de hand van films en fragmenten zal het thriller-genre worden ontleed.

Op het gebied van de documentaire zal inzicht worden gegeven in de bestaande documentaire-genres. Zo zijn er verschillende grondvormen te onderscheiden in de documentaire, zoals de observerende documentaire, het ego-document, de fake-documentaire, enzovoort. Aan de hand van fragmenten en documentaire films wordt het brede palet van de documentaire uitgelegd.

docent gastdocenten

periode week 39, 40, 41, 44, 45, 46

toetsing Aan deze lessenreeks is een schriftelijke opdracht verbonden. Studenten analyseren zelf een genre-film (fictie of documentaire) en schrijven een paper over hun bevindingen.

onderwijsvorm hoor- en kijkcollege

competenties 2, 8, 9, 10, 11

toetsing en normen voor behalen ec's

- 80% aanwezigheid;
- een positieve beoordeling van actieve deelname [O/V];
- een voldoende resultaat voor de opdracht [> 5,5].

• **algemene theorie** | [film- en literatuurlijst III](#) | 4 ec

leerdoel

Het doel van dit onderwijsonderdeel is om eigen initiatief te stimuleren en om de inhoudelijke bagage te verbreden en te verstevigen: het gaat hierbij om het ontwikkelen van een kritische en analytische blik (op film en op filmliteratuur), het verbreden van het referentiekader en het verder ontwikkelen van een eigen visie en een eigen handtekening.

inhoud Het zelfstandig bestuderen van een groot aantal canonieke films en filmboeken. De lijst zal aan het begin van het studiejaar worden uitgereikt. Aan het einde van het studiejaar (rond de maanden mei/juni) volgt een schriftelijk tentamen over de opgegeven films en boeken. De planning hiervan ontvang je in de loop van het jaar van Ernie Tee.

docent Ernie Tee

onderwijsvorm Zelfstudie.

periode Gedurende het gehele studiejaar.

competenties 2, 8, 9, 10, 11

toetsing en normen voor behalen ec's

- Voldoende resultaat voor schriftelijk tentamen [> 5,5].

02 | cameratheorie | 2 ec | **vakklas**

leerdoel

De student verdiept de theoretische kennis betreffende cinematografie.

inhoud

Lessen cinematografie als vervolg op de cameralessen uit de propedeuse en het tweede jaar. Tevens wordt de uitleg voor de scriptie gegeven (zie hieronder).

onderwijsvorm hoorcollege

periode week 39

docent Dirk Teenstra, Anita Smit

competenties 1,2,4,6,9,10

toetsing en normen voor behalen ec's

- een positieve beoordeling van de actieve participatie
- een voldoende resultaat voor het tentamen.

studiebelasting

lessen 1 ec

tentamen 1 ec

totaal 2 ec

03 | scriptie | 5 ec | vakklas

zie ook *scriptiehandleiding*

leerdoel

Studenten leren door theoretische verdieping in een onderwerp naar keuze, researchen en schriftelijk te verduidelijken. Een heldere structuur (van uitgangspunt tot en met een kloppende slotconclusie) in het verhaal en een zorgvuldige presentatie (illustraties zijn met zorg uitgekozen en de scriptie kan gekopieerd worden) vormen belangrijke aandachtsstudiebelasting.

inhoud

De informatie m.b.t. de scriptie wordt uitgedeeld en uitgelegd. Er wordt per student een individueel begeleidingstraject opgesteld. Na goedkeuring van onderwerp en onderzoeksvragen kan de student aan de slag. Er vinden regelmatig voortgangsgesprekken plaats. Een tussenversie dient te worden ingeleverd voor 11 januari 2013. De structuur is van belang: na een heldere inleiding, volgen hoofdstukken waarin de student verschillende aspecten van het onderwerp beschrijft en illustreert, waarna de slotconclusie volgt. De scriptie bevat min. 8 en max. 20 pagina's (getypt). De uiterste inleverdatum is 19 april 2013.

periode 25 september 2012 – 19 april 2013

docent Anita Smit

competenties 1,2,5,7,9,10,11

toetsing en normen voor behalen ec's

- een voldoende participatie bij voortgangsgesprekken;
- een tijdig ingeleverde tussenversie;
- een voldoende resultaat van de tijdige ingeleverde eindversie van de scriptie.

04 | workshop grip | 1 ec | vakklas

leerdoel

De studenten leren camerabewegingen zinnig te gebruiken.

inhoud

De studenten krijgen een theoretische inleiding. Aan de hand van verschillende filmfragmenten wordt bekeken waarom en welke camerabewegingen nodig waren, hoe deze zijn gemaakt en met welke grip. Vervolgens gaan de studenten zelf een aantal opdrachten uitvoeren.

onderwijsvorm werkcollege

periode 18 en 19 oktober 2012

docent gastdocent

competenties 1,2,3,4,5,6,8,9,10,11

toetsing en normen voor behalen ec's

- een positieve beoordeling van de actieve participatie;
- een voldoende resultaat van de opdrachten;
- een voldoende resultaat voor het verslag

05 | workshop licht op locatie | 3 ec | vakklas

leerdoel

De student leert in theorie en praktijk een locatie uit te lichten. De workshop is een

voorbereiding op de derdejaars producties.

inhoud

Aan de hand van opdrachten wordt nagegaan hoe een bepaalde locatie van licht wordt voorzien, zodat er een filmopname kan worden gemaakt. De workshop is een vervolg op de workshops licht uit het tweede jaar en dient ter voorbereiding op de derdejaars producties.

onderwijsvorm werkcollege

periode week 45 en 46

docent gastdocent

competenties 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11

toetsing en normen voor behalen ec's

- een positieve beoordeling van de actieve participatie tijdens de workshop en bij de evaluatie;
- een voldoende resultaat van de opdrachten;
- een voldoende resultaat voor het verslag.

studiebelasting

participatie 2 ec

verslag en evaluatie 1 ec

totaal 3 ec

06 | workshop découpage | 4 ec | vakklas

leerdoel

De student leert een geschreven tekst in uitvoerbare en zinvolle beelden om te zetten en te communiceren met crew en cast.

inhoud

Aan de hand van (scènes uit) een scenario, wordt nagegaan hoe de interpretatie van een scenario leidt tot découpage en kadrering. In de eerste week acteren de studenten zelf, in de tweede week worden er professionele acteurs ingeschakeld.

docent René Höcker

periode week 42 en 43

studiemateriaal wordt verstrekt bij aanvang van de workshop

competenties 1,2,3,4,5,6,9,10,11

toetsing voorbereiding, opdrachten en verslag

normen voor behalen ec's

- voor aanvang van de workshop heeft de student de scenario's bestudeerd;
- een positieve beoordeling van de actieve participatie;
- een voldoende resultaat van de opdrachten;
- een voldoende resultaat voor het verslag.

studiebelasting

voorbereiding 1 ec

participatie 2 ec

verslag en evaluatie 1 ec

totaal 4 ec

07 | workshop postproductie | 3 ec | vakklas

leerdoel

De student verdiept zich in de processen die plaatsvinden tussen het moment van belichting en de vertoning van een kant-en-klare kopie.

inhoud

Deze lesperiode vormt het vervolg op en een verdieping van de lessen scanning en kleurcorrectie uit het tweede jaar.

periode week 12 en 13

docent gastdocent

competenties 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11

toetsing en normen voor behalen ec's

- een positieve beoordeling van de actieve participatie;
- een voldoende resultaat voor het afsluitend tentamen.

studiebelasting

participatie 2 ec

tentamen 1 ec

Totaal 3 ec

08 | stage | 9 ec | vakklas

zie ook *stagehandleiding*

De student kan het standaard stagecontract bij de vakklas opvragen, waarin afspraken tussen de academie, de student en de stageverlener zijn vastgelegd. De stagehandleiding staat in de digitale studiegids.

leerdoel

Ervaring opdoen in de beroepspraktijk.

inhoud

De student loopt gedurende een periode van minimaal twee maanden stage binnen het vakgebied. De vakklas camera heeft stageplaatsen ter beschikking; de student kan ook zelf - dit uiteraard in overleg met Anita Smit - een stageplaats zoeken. De student dient per stageplaats schriftelijke toestemming te verkrijgen van de vakklas. Tevens wordt dan ook het aantal EC's besproken dat bij succes kan worden toegekend.

docent Anita Smit

periode stagevoorbereiding in week 14, stageperiode vangt aan v.a. week 17

competenties 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11

toetsing en normen voor behalen ec's

- deelname aan de voorbereidende lessen op de stageperiode;
- een voldoende beoordeling van de stage;
- een voldoende beoordeling van het verslag.

studiebelasting

stagevoorbereiding 1 ec

stage 7 ec

verslag 1 ec

totaal 9 ec

09 | workshop docudécoupage | 1 ec | gezamenlijk aanbod

leerdoel

De studenten verwerven inzicht in vormtechnische aspecten van de documentaire, waardoor communicatie tussen regie en camera geoptimaliseerd wordt.

inhoud

Door middel van analyses van documentaires en door eigen filmisch onderzoek wordt gezocht naar stijlvormen die de beeldende kracht van een documentaire kunnen versterken. Deze lessen worden samen met de cameraklas gevolgd.

docenten Peter Delpeut, Stef Tijdink

periode week 44

competenties 1,2,3,4,5,6,9,10,11

toetsing en normen voor behalen ec's

Een positieve beoordeling van de actieve participatie.

10 | commercials | 3 ec | **praktijkoefening**

leerdoel

Aan het begin van het derde jaar wordt gestart met het commercialblok. Het betreft een gemeenschappelijke oefening die digitaal wordt opgenomen, waarin een aantal commercials tot stand wordt gebracht. Het gaat om het leren vertellen van een verhaal waarvoor men niet meer dan 30 seconden de tijd heeft. Een verhaal dat in zeer korte tijd de gewenste spanningsboog doet voelen en een reactie oproept die de kijker op zijn minst nieuwsgierig maakt en wellicht doet verlangen naar meer. Alle kennis die in de voorgaande twee jaar is opgedaan, wordt aangewend om binnen de gestelde randvoorwaarden, zo goed mogelijk uit de bus te komen: originaliteit, creativiteit en vakmanschap worden door de studenten ingezet.

inhoud

Alle derdejaars studenten verlenen hun medewerking vanuit de eigen vakdiscipline aan de totstandkoming van de commercials. De teams hiervoor worden samengesteld door de academie. Het commercialblok wordt intensief begeleid door specialisten uit de reclame- en commercialwereld. Voorafgaande aan de opnamen vindt een aantal lessen plaats waarin de totstandkoming van een commercial wordt behandeld. Hoe verloopt het traject vanaf het moment dat een klant zijn product wil promoten en besluit om een commercial te laten maken tot en met het moment waarop wij de commercial in de bioscoop of op de televisie te zien krijgen. Aan het einde van het blok worden de commercials vertoond aan en beoordeeld door specialisten uit de beroepspraktijk.

onderwijsvorm werkcollege, praktijkoefening

periode 10-21 september 2012, evaluatie en presentatie op 28 september 2012

coördinatie en organisatie Anita Smit

docenten Anita Smit, Jacques Vereecken, Bas Pinkse, Taco Arts e.a.

competenties 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11

toetsing en normen voor behalen ec's

- een positieve beoordeling van de actieve participatie bij en voldoende uitvoering van de opdracht;
- voldoende beoordeling voor tijdig ingeleverd verslag

11 | derdejaars oefeningen | 15 ec | **praktijkoefening**

*Kijk voor algemene uitgebreide informatie over deze oefeningen bij
Derde jaar | randvoorwaarden oefeningen*

leerdoel

De derdejaars producties dienen om de creativiteit te vergroten en de vakkennis en de samenwerkingsverbanden verder te verdiepen. De derdejaars oefeningen kunnen worden gezien als de generale repetitie voor het eindexamen.

inhoud

Door alle derdejaars worden een aantal oefeningen gerealiseerd, waarbij elke student camera tenminste eenmaal hoofd camera en eenmaal eerste belichter is. Bovendien is de camerastudent minimaal eenmaal camera- en eenmaal lichtassistent bij een derdejaars oefening en een eindexamenproductie, en zoveel vaker als noodzakelijk om alle producties tot een goed einde te brengen.

De indeling bij de diverse projecten geschiedt in nauw overleg met de studieleider en de vakklascoördinator. Daarbij wordt rekening gehouden met wat je in het tweede studiejaar hebt gedaan. De projecten worden dan zo eerlijk mogelijk verdeeld, naar omvang en drager. Omdat het belangrijk is dat je met veel verschillende regisseurs leert samen te werken, is het niet toegestaan te draaien met de regisseur waar je ook al je tweedejaars oefening mee draaide.

In de periodes dat de derdejaars studenten niet zijn ingedeeld bij een derdejaars productie worden zij geacht te assisteren bij de vierdejaars producties.

onderwijsvorm praktijkoefening

docenten Dirk Teenstra, Anita Smit, Raymond Grégoire e.a.

periode week 47 t/m 11, eindevaluaties in week 23

competenties 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11

specifieke voorwaarden camera/licht voor derdejaars producties

1. Er moet een *découpage* (voor fictie) of een plan van aanpak (voor documentaire) worden ingeleverd 10 werkdagen voor de uitcheckdag. Een *découpage* bestaat uit plattegronden met omschrijvingen en een gelijnd script. Foto's van de locaties zijn een welkome aanvulling; geen storyboards!
2. De student maakt voor het doornemen van de *découpage* tijdig een afspraak met Dirk Teenstra of met de toegewezen cameracoach. Bij deze afspraak moeten ook de regiestudent en de regiecoach aanwezig zijn.
3. De student maakt voor het doornemen van het lichtplan tijdig een afspraak met Raymond Gregoire.
4. Tenminste 5 werkdagen voor de uitcheckdatum dient in het bijzijn van de betrokken student regie de *découpage* besproken en goedgekeurd te zijn door Dirk Teenstra.
5. De bestellijst voor camera en licht moet gekopieerd en ingeleverd worden, tenminste 4 werkdagen voor de uitcheckdatum. Het origineel blijft in het bezit van de vakklas, de kopie gaat naar het productiemiddelenmagazijn.
6. Een kopie van de crewlijst, waarbij geldt dat er per dag niet meer dan 4 studenten camera op de set van een fictieproject zijn, wordt bij de bestellijst ingeleverd.
7. Wanneer een cameracoach betrokken is bij het project, onderhoudt de student contact met de coach.
8. Het aantal geplande instellingen mag per dag niet meer dan 12 zijn.
9. Bij de *découpage*bespreking wordt een afspraak gemaakt voor het bekijken van het ruwe materiaal.

toetsing en normen voor behalen ec's

- actieve werkhouding tijdens de voorbereidingen;

- actieve participatie volgens indeling (zowel bij de derde als bij de vierdejaars oefeningen);
- voldoende technisch en inhoudelijk inzicht;
- voldoende sociale en communicatieve vaardigheden;
- voldoende resultaat oefeningen;
- actieve participatie tijdens de evaluaties (draai-, eind- en vakklasevaluaties).

studiebelasting

voorbereiding 3 ec
 opnamen derdejaars oefeningen 6 ec
 assistentie vierdejaars producties 4 ec
 verslag 1 ec
 evaluaties 1 ec
 totaal 15 ec

12 | excursie | 2 ec | [excursie](#)

leerdoel

De studenten maken kennis met de buitenlandse beroepspraktijk.

inhoud

De studenten camera maken zowel in het derde als in het vierde jaar een buitenlandse excursie naar een voor de studenten interessante locatie. Er worden buitenlandse filmscholen, verhuurbedrijven en postproductiehuizen bezocht. In het verleden werden o.a. Londen, Parijs, New York, Stockholm en Praag bezocht.

periode week 15

Docent Anita Smit

competenties 8,9,10,11

toetsing en normen voor behalen ec's

- deelname aan de voorbereidende lessen;
- deelname aan de excursie;
- voldoende resultaat voor de aan de excursie gekoppelde opdracht

studiebelasting

voorbereiding en deelname excursie 1 ec
 opdracht 1 ec
 totaal 2 ec

13 | vrije punten | 3 ec | [zelfstudie](#)

leerdoel

Je leert binnen de 'vrije punten' keuzes te maken, eigen projecten vorm te geven en je studieloopbaan te sturen.

inhoud

Binnen de vrije punten kun je zelf bepalen wat je wilt doen en hoe je je ec's haalt. Je kunt een eigen project initiëren en uitvoeren of een AHK keuzevak of ander keuzevak doen. Je kunt een buitenschools project doen of een kleine stage lopen. Ook kan je, als je rooster het toelaat en je studieleider toestemming geeft, een vak bij een andere vakklas volgen. Ook kan deelname aan een vfx film betekenen dat je een iets zwaarder project doet en hiermee extra punten verdient.

voorwaarden

De invulling van je vrije punten gebeurt altijd in overleg met je studieleider.

Je bepaalt aan het begin van het jaar hoe je je vrije punten wilt behalen.

Bij een vrij project schrijf je een projectvoorstel. Dit leg je voor aan je studieleider. Je plaatst dit in je digitale portfolio.

Een *projectbeschrijving* bevat altijd de volgende onderdelen:

- de inhoud (het idee, het concept);
- leerdoel(en);
- realistische planning in relatie tot het onderwijsprogramma;
- de tijdsbesteding en te behalen ec's (1 ec = 28 uur);
- criteria waaraan het project moet voldoen en wat wordt getoetst. (zoals lengte van film, mate van uitwerking, lengte van verslag of onderzoek etc);
- een beschrijving van het eindproduct (film, vrij werk, concept, presentatie, verslag, onderzoek).

Bovenstaande bespreek je altijd met je studieleider en het moet door hem of haar goedgekeurd worden.

onderwijsvorm afhankelijk van keuze: zelfstudie, project of klassikaal onderwijs (zoals keuzevak AHK)

periode gedurende het hele studiejaar.

docenten diverse docenten, afhankelijk van keuze

competenties 1, 2, 5, 9, 10, 11

toetsing en normen voor behalen ec's

plaatsing in digitaal portfolio van relevante documenten:

- overzicht van gevolgde vakken en/of projecten om vrije punten te behalen;
- bij eigen project: een complete projectbeschrijving (zie boven);
- verslag van het eigen project met een reflectie op je leerdoelen;
- presentatie van het resultaat;
- voldoende resultaat van de afgesproken onderdelen.

'Vrije punten' is onderdeel van de individuele leerlijn Studie Loopbaan Begeleiding (slb).

Kijk voor meer informatie bij tekst over slb na de algemene introductie van de vakklas.

14 | SLB | 1 ec | zelfstudie